

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:2448

av **Anders Forsberg m.fl. (SD)**

Fiske och vattenbruk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte missgynna svenska fiskare inom EU och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av bestånden av skarv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av bestånden av säl och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa reglerna för bottentrålning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att granska begreppet maximal hållbar avkastning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att öka kustkvoterna som reserveras för fiskare som använder passiva redskap och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för fiskodling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra fiskutsättning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra miljöförbättrande åtgärder för sportfisket och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka arealerna av skyddade marina områden och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för överlåtelser av ålfisketillstånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Havet är en resurs och fisket är en betydelsefull svensk näring med gamla anor. Sverigedemokraterna framhåller fiskets kulturella aspekt liksom dess ekonomiska betydelse. Antalet yrkesfiskarlicenser är i dag omkring 1000 till antalet, men fisket genererar flera gånger så många arbetstillfällen i livsmedelsindustrin. Förutom att fisk är ett bra livsmedel utgör fisket en viktig komponent i den svenska livsmedelsproduktionen. Det är viktigt att framhålla att svenskt fiske är och ska förbli hållbart och reglerat, vilket innebär en trygghet för konsumenten.

Det är Sverigedemokraternas målsättning att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring, vilket som bieffekt skulle stärka Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel.

Missgynna inte svenska fiskare

Det ligger i sakens natur att fisket måste regleras, detta sker på EU-nivå, men vi måste samtidigt arbeta för rimliga förutsättningar för enskilda näringsidkare vid implementerandet av EU-lagstiftning. Regelverket utformas på så sätt att svenska fiskare inte drabbas av konkurrensnackdelar gentemot konkurrenter i andra EU-länder runt Östersjön.

Fiskerikontrollen måste vara lika effektiv i alla EU-länderna. Det är inte okänt att regelverket i de olika östersjöländerna slår olika hårt mot olika länders fiskare. Dagens fiskeripolitik inom EU gör att svenska fiskare blir särbehandlade och att fisket inte bedrivs på lika villkor inom de olika länderna. Regelverket måste vara likvärdigt

gällande det så kallade ”pricksystemet” som vi har i Sverige där ”prickarna” dessutom stannar kvar på båten även om den säljs, ett system som inte finns i de övriga länderna.

Förvalta bestånden av säl och skarv

Bestånden av säl och skarv behöver minskas kraftigt eftersom dessa predatorer utgör ett stort problem för yrkesfisket.

Skarven, som i Sverige utgör en ansevärt stor population med många häckande par, påverkar fiskbestånden negativt och skadar ofta fisk utan att äta upp den. I den svenska skärgården ses skarven som en av de talrikaste fågelarterna. Den kan för övrigt inte anses vara en utrotningshotad art, då den förekommer i hela världen. En allmän jakttid på skarv vore bra för svenskt fiske. Här sätter dock EU:s fågeldirektiv stopp för jakt, vilket Sverigedemokraterna anser är fel.

De senaste åren har antalet sälar ökat utmed Sveriges kustlinje och vållar allvarliga skador för kustfisket, vilket orsakar stor ekonomisk skada. Sälen är dessutom orädd och förstör fiskeredskap och orsakar problem på fisket på flera sätt. Reglerna för jakt på säl bör ses över, vilket inkluderar reglerna för att sälja sälprodukter som idag omöjliggör handel med skinn, kött eller olja från sälen.

Gynna kustnära fiske, reglera bottentrålning

Det ska vara möjligt att bedriva såväl storskaligt som småskaligt yrkesfiske i Sverige, även om det slutligen är den enskilde entreprenören som väljer typ av båt, redskap och hamn att landa sin fångst. Det bör, emellertid, utredas om antalet hamnar där fisk kan landas kan utökas, till förmån för lokal livsmedelsindustri utmed Östersjökusten. Ett aktivt fiske med livskraftiga fiskeentreprenörer skapar levande kustsamhällen längs våra svenska kuster vilket skapar jobb och därmed liv i skärgården.

Bottentrålning kan skada de marina ekosystemen. Trålning bör därför regleras hårdare än idag i vissa områden, detta för att gynna bestånden. Det kan gälla val av redskap och vissa geografiska områden som bör skyddas under känsliga perioder. Härvidlag är Sverigedemokraterna anhängare av försiktiga förändringar samt att man utreder vilka effekter dessa har innan man går vidare.

Forskning kring vilka fiskeredskap som både tillfredsställer entreprenörens behov av effektivitet och samtidigt tar marinekologisk hänsyn pågår och bör även fortsättningsvis bedrivas. Vi ser att dialogen mellan yrkesfiskare och forskare inom detta område även fortsättningsvis är oerhört viktigt.

Granska maximal hållbar avkastning

Inom fiskepolitiken förs en kontinuerlig diskussion om maximal hållbar avkastning. Det är en självklar utgångspunkt att fångsterna inte kan överstiga den nivå som tillåter maximal hållbar avkastning. En säkerhetsmarginal kan också försvaras, men frågan är hur stor denna marginal behöver vara. Är den alltför stor innebär det att vi har en resurs som inte tas tillvara. Sverigedemokraterna vill initiera en diskussion kring hur stor avkastning våra fiskevatten kan ge, självklart i en anda av försiktighet och med bästa tillgängliga vetenskapliga underlag. Företrädare för yrkesfisket har en given plats i denna diskussion.

Kustkvot och passiva redskap

Sverigedemokraterna vill utreda möjligheterna att öka kustkvoterna som reserveras för fiskare som använder passiva redskap. Denna utveckling kan gå hand i hand med att större arealer skyddas från trålning. Dessutom måste den drivas parallellt med större möjligheter för fiskaren att freda sin verksamhet från säl.

Fiskodling

Uttaget av vildfångad fisk är av naturliga skäl begränsat. Sverige har emellertid mycket goda förutsättningar för matfiskproduktion, alltså fiskodling, i synnerhet i de norra delarna där de näringsfattiga regleringsmagasinen finns. Fiskodling i dessa vatten kan vara ett sätt att återskapa livskraftiga ekosystem eftersom fiskodlingen tillför näring till dessa utarmade vatten. Odlad fisk är en resurseffektiv proteinkälla och hälsosam mat. Matfiskproduktion kan ge positiva regionalpolitiska effekter och varaktiga arbetstillfällen på landsbygden. Vidareförädling ger ytterligare både direkta och indirekta arbetstillfällen. Regeringens utredning SOU 2009:26 ”Det växande vattenbrukslandet” har tydligt belyst potentialen med ett växande vattenbruk.

Sverigedemokraterna vill utreda hur kostnaderna för näringsidkare i branschen kan sänkas. Lägre kostnader för näringsidkare skulle öka lönsamheten och bidra till förutsättningar för en varaktig och ekonomiskt bärkraftig industri. Till exempel är tillsynsavgifterna väsentligt högre än för annan verksamhet som kräver miljötillstånd.

Vi vill även underlätta för etablering av nya fiskodlingar samt förbättra förutsättningarna för befintliga odlingar att expandera. De stöd som kommer från Havs- och fiskerifonden bör på ett tydligt och effektivt sätt förbättra möjligheterna för både nyetablering och för tillväxt i befintliga företag. Ytterligare en åtgärd som skulle underlätta för etablering av mindre fiskodlingar är uppstartslån via exempelvis Almi.

Fiskutsättning

Hav, sjöar och vattendrag med tillhörande fauna är viktiga att bevara och skydda och vi måste även stimulera utkomstmöjligheter för människor som bor i dessa områden. Vi ska vara rädda om den art- och miljörikedom som finns i våra vatten. Som ett led i detta arbete vill Sverigedemokraterna uppmantra den fiskutsättning som sker. De arter som främst sätts ut i dag för bevarande av naturliga arter är lax och öring. Den för sportfisket vanligast utplanterade arten är regnbåge.

Sportfisket

Sportfisket av lax, öring, och regnbåge samt andra arter bidrar, förutom nöjet, tillfällen till motion, naturupplevelser och avkoppling. Fisketurismen har under senare tid växt och omfattar besök vid sjöar och älvar, stugbyar, båtuthyrningsfirmor, fiskekurser och mycket annat, vilket i sin tur bidrar till regional tillväxt.

Sportfisket innebär en stor potential för turism och landsbygdsutveckling och som bidrar till sysselsättning, en levande landsbygd och biologisk mångfald. Samtidigt bör man inte blunda för intressekonflikten mellan sportfisket och andra aktörer som nyttjar vattnet som resurs.

Mycket av den flora och fauna som etablerats under århundraden av mänsklig verksamhet lever i och gynnas av de förhållanden som råder i vattenkraftsdammarna. Emellertid har regleringsmagasin och kraftverksdammar har nästan alltid ett stort näringsunderskott, vilket gör dem lämpliga för fiskodling. Dammarna utgör viktiga flödesbegränsningar och slamfällor i vattendragen vilket jordbruket annars uppmantras att anlägga. Dessutom bidrar dammarna till viktiga miljöer för rekreation och ett rikt friluftsliv.

Vi i Sverigedemokraterna ser positivt på frivilliga initiativ hos olika intressegrupper och vattenkraftsägare runt vattendrag gällande fiske- och miljöförbättrande åtgärder. Dessa åtgärder kan till exempel vara att just underlätta för ålens och fiskens vandringar.

Att återskapa vandringsvägar för fisken i främst små och medelstora vattendrag innebär naturligtvis en kostnad. I dagsläget kan olika finansieringsmöjligheter bestå i att äska medel från exempelvis Landsbygdsprogrammet, Europeiska fiskerifonden, Havs- och vattenmyndigheten, LONA eller Bra Miljöval. Vi föreslår att en utredning tillsätts kring hur ett samordnat investeringsstöd för att underlätta fiskens vandringar skulle kunna utformas.

Öka arealerna av skyddade områden

Sverige har idag en marin nationalpark, Kosterhavet som ligger i Västra Götalands län. Nationalparken invigdes 2009 och omfattar 37 953 hektar hav. Dessutom har Sverige 43 marina naturreservat. I Sverige omfattas i dag 6,3 procent av havsarealen av marint områdesskydd, dvs. marina naturreservat, Natura 2000-områden med marina livsmiljöer och den marina nationalparken Kosterhavet. Till dessa områden knyts bevarandemål för att säkerställa den biologiska mångfalden.

Havs- och vattenmyndigheten har ett tydligt uppdrag att utveckla hur fisket ska regleras i de skyddade områdena.

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att dessa områden ska utökas i samråd med expertis och berörda näringar.

Ålfiske

Enligt en nyligen publicerad rapport från SLU ("Är ålen på väg upp?" – 28 sep 2016) håller bestånden av ål på att återhämta sig, förmodligen ett resultat av koordinerade insatser på EU-nivå som initierades 2007. Detta innebar bland annat ett starkt reglerat ålfiske i Sverige. Under de senaste åren har dock glasålsinvandringen till Europa ökat kraftigt liksom ålyngeletableringen i Sverige, där blankålsbeståndet också ökar.

Regleringen gav möjlighet för Havs- och vattenmyndigheten att tillåta fiske på dispens genom så kallade ålfisketillstånd. Ett krav för att få ålfisketillstånd var att fiskaren fiskat en viss minsta mängd ål under åren 2003–2005.

Alla bör vara överens om att ålfisket behöver vara reglerat. Emellertid föreligger ett nytt hot mot svenskt ålfiske, att kunskaper och flerhundraåriga traditioner håller på att gå förlorade. Innehavare av ålfisketillstånd kan inte överlåta sina företag och därtill nödvändiga licenser för att bedriva ålfiske till annan person eller företag. Detta innebär att dagens ålfiskeföretag inte kan fortsätta sin verksamhet när innevarande tillståndshavare upphör med sin verksamhet.

Sverigedemokraterna vill, som ett första steg, skyndsamt underlätta för överlåtelser av ålfisketillstånd.

Anders Forsberg (SD)

Runar Filper (SD)

Martin Kinnunen (SD)